

ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ РУХУ ЯЄЦЬ У ПТАХІВНИЦТВІ

© 2015 РИБАКОВА О. А.

УДК 357

РибакOVA О. А. Документальне оформлення руху яєць у птахівництві

У статті розглянуто основні аспекти оприбуткування продукції птахівництва яєчного напрямку первинними документами бухгалтерського обліку. Акцентовано увагу на застарілості форм первинних документів, які були розроблені ще за радянських часів та використовуються у птахівництві й сьогодні. Проведено дослідження з оприбуткування продукції як на спеціалізованих птахівничих підприємствах, так і на неспеціалізованих. Виявлено необхідність у вдосконаленні існуючих форм первинних документів (Щоденник надходження сільськогосподарської продукції, Картка обліку дорослої птиці та Картка обліку молодняка птиці). Також розроблено та запропоновано нові, зокрема Акт на сортування яєць на яйцескладі для птахівничих підприємств і Звіт про рух яєць на яйцескладі. Запровадження таких форм первинних документів дозволить своєчасно отримувати всю необхідну інформацію, більш детально проаналізувати роботу на яйцескладі, сформувати більш ефективну інформаційну базу для оперативного аналізу та прийняття відповідних управлінських рішень.

Ключові слова: первинний документ, батьківське стадо, промислове стадо, яйцесклад, спеціалізовані птахівничі підприємства, неспеціалізовані птахівничі підприємства.

Рис.: 5. **Бібл.:** 8.

РибакOVA Ольга Анатоліївна – аспірантка, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана (пр. Перемоги, 54/1, Київ, 03680, Україна)

E-mail: olyarybakova@yandex.ru

УДК 357

РибакOVA О. А. Документальное оформление движения яиц в птицеводстве

В статье рассмотрены основные аспекты оприходования продукции птицеводства яичного направления первичными документами бухгалтерского учета. Акцентируется внимание на устарелости форм первичных документов, которые были разработаны еще в советское время и используются в птицеводстве и сегодня. Проведены исследования по оприходуванню продукции как на специализированных птицеводческих предприятиях, так и на неспециализированных. Обнаружена необходимость совершенствования существующих форм первичных документов (Дневник поступления сельскохозяйственной продукции, Карточка учета взрослой птицы и Карточка учета молодняка птицы). Также разработаны и предложены новые, в том числе Акт на сортировку яиц на яйцескладе для птицеводческих предприятий и Отчет о движении яиц на яйцескладе. Введение таких форм первичных документов позволит своевременно получать всю необходимую информацию, более детально проанализировать работу на яйцескладе, сформировать более эффективную информационную базу для оперативного анализа и принятия соответствующих управленческих решений.

Ключевые слова: первичный документ, родительское стадо, промышленное стадо, яйцесклад, специализированные птицеводческие предприятия, неспециализированные птицеводческие предприятия.

Рис.: 5. **Библ.:** 8.

РибакOVA Ольга Анатольевна – аспирантка, Киевский национальный экономический университет им. В. Гетьмана (пр. Победы, 54/1, Киев, 03680, Украина)

E-mail: olyarybakova@yandex.ru

UDC 357

Rybakova O. A. Documenting the Eggs Flow in the Poultry Industry

The article is concerned with the main aspects of placing in property poultry products of the egg direction by means of primary accounting documents. Special attention is paid to the outdated forms of primary documents that were designed during the Soviet era and are still used in the poultry industry today. Studies on placing in property both at specialized and non-specialized poultry industry enterprises were carried out. The need to improve existing forms of primary documents has been discovered (Diary of income of agricultural products, Card for accounting mature birds and Card for accounting young birds). Also elaborated and offered are the new, including the Act of sorting eggs at the egg depot for poultry industry enterprises and Report on eggs flow at the egg depot. Introduction of such forms of primary documentation will provide for getting all the necessary information in a timely manner, analyzing in greater detail the work at the egg depot, forming a better information base for operational analysis and adopting appropriate management decisions.

Key words: primary document, parent stock, commercial stock, egg depot, specialized poultry industry enterprises, non-specialized poultry industry enterprises.

Рис.: 5. **Bibl.:** 8.

Rybakova Olga A. – Postgraduate Student, Kyiv National Economic University named after V. Getman (pr. Peremogy, 54/1, Kyiv, 03680, Ukraine)

E-mail: olyarybakova@yandex.ru

Формування інформації в системі внутрішньогосподарського обліку птахівничих підприємствах здійснюється на основі первинних документів, що підтверджують факт оприбуткування, передачі та сортування яєць. Ці документи були розроблені та затверджені ще за радянських часів і не повністю враховують всі процеси, які відбуваються на сучасних птахофабриках, і технологічні особливості галузі, а також не дають змоги сформувати повну, достовірну та аналітичну інформацію для прийняття подальших управлінських рішень.

Тому в умовах інтенсифікації галузі птахівництва та застосування сучасних технологій виникає об'єктивна необхідність в отриманні додаткової інформації для

прийняття управлінських рішень. Це може бути досягнуто шляхом удосконалення первинного обліку на птахівничих підприємствах через розробку та впровадження спеціалізованих форм первинних документів.

Питаннями аналізу та вдосконалення документального оформлення організаційних і технологічних процесів на підприємствах, що виробляють продукцію птахівництва, досліджували такі науковці: Коцупатрий М. М., Мервенецька В. А., Золотарьова Н. С. [4, 5], Моссаковський В. Б. [6], Іванюта П. В. [7], Жук В. М. [8] та ін., але з розвитком як галузі птахівництва, так і бухгалтерського обліку постає необхідність у розробці спеціалізованого документального забезпечення, яке б відповідало стан-

дартам обліку та повною мірою відображало всі технологічні та організаційні аспекти галузі.

Метою статті є систематизація й уточнення існуючого переліку спеціалізованих форм первинних документів, які використовуються птахівничими підприємствами, та внесення пропозицій щодо вдосконалення діючих і розробка нових відповідно до облікової політики підприємства, чинного законодавства [1] та галузевих особливостей птахівництва.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання: дослідити документальне оформлення оприбуткування яєць згідно з чинним законодавством; виявити відповідність їх сучасним вимогам інформаційно-аналітичного забезпечення управління та надати пропозиції щодо вдосконалення документального оформлення оприбуткування яєць на птахівничих підприємствах.

У результаті дослідження були отримані такі результати.

Згідно із законодавством України птахівничі підприємства використовують затверджені типові та спеціальні форми первинних документів, на основі яких здійснюється оприбуткування продукції.

Птахівничі підприємства поділяються на спеціалізовані та неспеціалізовані, залежно від типу відрізняється і процес обліку оприбуткування продукції.

На неспеціалізованих підприємствах надходження продукції від виробничих цехів на яйцесклад оформлюється Щоденником надходження сільськогосподарської продукції (форма № 81). З яйцескладу продукція вибуває за різними каналами вибуття і оформлюється:

- ✦ при реалізації товарних яєць на продаж – Товарно-транспортною накладною ф. № 1-ТТН);
- ✦ при закладці яєць батьківського стада на інкубацію – Накладною внутрішньогосподарського призначення (ВЗСГ-8) [2];
- ✦ при передачі бракованих чи битих яєць (батьківського та промислового стада) в цех виробництва яєчного порошку – на підставі Накладної внутрішньогосподарського призначення (ВЗСГ-8) [2].

На спеціалізованих підприємствах одержання яйця від птиці відбувається у Картці обліку дорослої птиці (форма № ПБАСГ-16) [3] і Картці обліку молодняку птиці (форма № ПБАСГ-17) [3]. Передача одержаних яєць на яйцесклад оформляються Накладною внутрішньогосподарського призначення. Вибуття яєць зі складу оформляються такими документами, як і в неспеціалізованих господарствах.

Відображення руху яєць на птахівничих підприємствах здійснюється в первинних документах, що дозволяє вчасно отримувати інформацію, необхідну як для оперативного обліку, так і для управління господарською діяльністю.

Оприбуткування яєць від птиці оформлюється Щоденником надходження сільськогосподарської продукції, однак він не враховує такі показники, як види (інкубаційні, харчові, биті) та якість отриманих яєць. Тому було запропоновано додати нові реквізити Поголів'я

на початок дня, де зазначається маса та кількість голів, а також Фактичний збір яєць за день з розподілом на: харчові, інкубаційні та биті яйця.

У виробничих підрозділах процес оприбуткування яєць відображають у Картці обліку дорослої птиці. Такий документ не повною мірою відображає інформацією щодо фактичного збору яєць у день за кожним видом, а в Картці обліку молодняку птиці взагалі відсутні реквізити, де зазначається надходження яєць від молодняку птиці. Тому доцільно внести в ці документи такі реквізити: в Картці обліку дорослої птиці (рис. 1) і Картці обліку молодняку птиці (рис. 2) інформацію про Фактичний збір яєць за день з розподілом на цілі та биті яйця.

Усі птахівничі підприємства у своїй структурі мають яйцесклад, куди надходять яйця з виробничих підрозділів. На сьогоднішній день відсутня затверджена форма Акту на сортування яєць на яйцескладі. Підприємства використовують власно розроблені, але в них відсутня інформація про якість розсортованих яєць і контроль за їх рухом. Тому нами вдосконалено і запропоновано форму Акту на сортування яєць на яйцескладі для птахівничих підприємств (рис. 3).

Також для узагальнення всієї інформації про якість розсортованих яєць, канали їх надходження та вибуття було розроблено та запропоновано такий документ, як Звіт про рух яєць на яйцескладі (рис. 4). Форма цього документа законодавчо не затверджена, але більшість птахівничих підприємств використовують власно розроблені форми. Використання такого документа дає змогу більш детально проаналізувати роботу на яйцескладі, дозволяє сформувати більш ефективну інформаційну базу для оперативного аналізу та прийняття відповідних управлінських рішень.

Діючі первинні документи були розроблені ще за радянських часів, а галузь птахівництва за цей час зазнала значних змін і вдосконалень у технологічних процесах. Тому чинне документальне забезпечення не повністю відповідає сучасним вимогам господарювання і потребує вдосконалення в напрямку формування додаткової інформації для забезпечення ефективного процесу аналізу та управління на підприємстві. Запропонована система документованого руху яєць на птахівничих підприємствах наведена на рис. 5.

Розроблені документи дають змогу більш детально проаналізувати проведені операції на яйцескладі, здійснити оперативний контроль з надходжень і руху яєць з урахуванням їх виду та якості, проконтролювати процес надходження і реалізації яєць на яйцесклад та прийняти відповідні управлінські рішення щодо вдосконалення системи обліку на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Галузь птахівництва дуже інтенсивно розвивається, особливо в останні роки, що потребує вдосконалення не лише обліку певних процесів, а й первинних документів. Використання документального забезпечення, яке було розроблено ще за радянських часів, уже не відповідає сучасним вимогам управління господар-

Сільгоспідприємство _____

Додаток
до Методичних рекомендацій
Сільгоспоблік, форма N ПБАСГ-16

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ _____

_____ ЗАТВЕРДЖЕНО
« » _____ 20__ р.
Керівник підприємства
_____ підпис

**Картка №__
обліку руху дорослої птиці (для спеціалізованих господарств)**

Структурний підрозділ _____

за _____ 20__ р.
Вік птиці _____

Ферма (птичник) Пташник №__

Птахівниця _____
П.П.П.

Число місяця	Поголів'я на початок дня	Надійшло		Забито		Падіж		Інше вибуття		Фактичний збір яєць за день	
		голів	вага	голів	вага	голів	вага	голів	вага	цілі	биті
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
14											
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
22											
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
31											
Разом за місяць											
Ціна											
Сума											
Код синтетичного обліку	дебет										
	кредит										
Рух поголів'я півнів за місяць											
Рух всього поголів'я з початку року											
у т. ч. півнів											

Фактично: середнє поголів'я несучок за місяць _____ Птахівниця _____ підпис, ініціали та прізвище

яйцєносність на одну несучку за місяць _____ Завідувач ферми _____ підпис, ініціали та прізвище

Керівник структурного підрозділу _____ підпис, ініціали та прізвище Перевірів _____ посада, підпис, ініціали та прізвище

Рис. 1. Картка обліку руху дорослої птиці (для спеціалізованих господарств)

ською діяльністю та новітнім технологіям у галузі. Усе це є підставою для вдосконалення, а в деяких випадках і розробки нових первинних документів для здійснення ефективної облікової політики на підприємстві.

Удосконалення існуючих документів та запровадження нових, а саме – Акту на сортування яєць на яйцескладі та Звіту про рух яєць на яйцескладі дозволить більш детально проаналізувати роботу на яйцескладі, сформувавши більш ефективну інформаційну базу для оперативного аналізу та прийняття відповідних управлінських рішень. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

2. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо застосування спеціалізованих форм первинних документів з обліку виробничих запасів в сільськогосподарських підприємствах : Затв. наказом Міністерства аграрної політики України від 21 грудня 2007 р. № 929 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://uazakon.com/documents/date_by/pg_gscmoz/index.htm

3. Додаток до Методичних рекомендацій Сільгоспоблік : Затв. наказом Міністерства аграрної політики України від 21 лютого 2008 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://uazakon.com/documents/date_cj/pg_gbwfxa/pg4.htm

4. Коцупатрий М. М. Особливості обліку в птахівництві / М. М. Коцупатрий, В. А. Мервенецька // Баланс-Агро. – 2013. – № 38. – С. 14–21.

5. Коцупатрий М. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління біологічними перетвореннями в інкубаторно-птахівничих підприємствах : монографія / М. М. Коцупатрий, Н. С. Золотарьова. – Київ : КНЕУ, 2012. – 232 с.

6. Моссаковський В. Б. Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні : монографія / В. Б. Моссаковський. – К. : Інтерпрес ЛТД, 2009. – 326 с.

Сільгоспідприємство _____

Додаток
до Методичних рекомендацій
Сільгоспоблік, форма N ПБАСГ-17

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

« _____ » 20 _____ р.

Керівник підприємства _____

_____ підпис

**Картка № _____
обліку руху молодняка птиці (для спеціалізованих господарств)**

Структурний підрозділ _____

за _____ 20 _____ р.

Вік птиці _____

Ферма (птичник) Пташник № _____

Птахівниця _____

_____ П.І.П.

Число місяця	Поголів'я на початок дня	Надійшло		Забито		Падіж		Інше вибуття		Фактичний збір яєць за день	
		голів	вага	голів	вага	голів	вага	голів	вага	цілі	биті
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
10											
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
15											
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
25											
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
31											
Разом за місяць											
З початку року											
Ціна											
Сума											
Код синтетичного обліку	дебет										
	кредит										

Жива вага на початок місяця _____ кг Приріст за місяць _____ кг

на кінець місяця _____ кг Середньодобовий приріст _____ г

Збереженість _____ % Птахівниця _____ підпис ініціали та прізвище _____

Завідувач ферми _____ підпис ініціали та прізвище _____

Перевірив _____ посада _____ підпис ініціали та прізвище _____ Керівник структурного підрозділу _____ підпис ініціали та прізвище _____

Рис. 2. Картка обліку руху молодняка птиці (для спеціалізованих господарств)

7. Іванюта П. В. Внутрішньогосподарський (управлінський) облік у виробничих підрозділах сільськогосподарських господарюючих суб'єктів: навч. посібник / П. В. Іванюта, З. М. Левченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 368 с.

8. Жук В. М. Концепція розвитку бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки: монографія / В. М. Жук. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 648 с.

Науковий керівник – Бірюк О. Г., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

REFERENCES

Ivaniuta, P. V., and Levchenko, Z. M. *Vnutrishnyohospodarskyi (upravlinskyi) oblik u vyrobnychyykh pidrozdilakh silskohospodarskykh hospodariuyuchykh subiektiv* [Interfarm (management) accounting production units in agricultural businesses]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2006.

Kotsupatryi, M. M., and Mervenetska, V. A. "Osoblyvosti obliku v ptakhivnytstvi" [Features of accounting in poultry]. *Balans-Ahro*, no. 38 (2013): 14-21.

Kotsupatryi, M. M., and Zolotaryova, N. S. *Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia biolohichnymy peretvorenniamy v inkubatorno-ptakhivnychyykh pidpriemstvakh* [Accounting and analytical maintenance of biological transformations in incubatory-poultry enterprises]. Kyiv: KNEU, 2012.

[Legal Act of Ukraine] (2007). http://uazakon.com/documents/date_by/pg_gscmoz/index.htm

[Legal Act of Ukraine] (2008). http://uazakon.com/documents/date_cj/pg_gbwfxa/pg4.htm

[Legal Act of Ukraine] (1999). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Mossakovskiy, V. B. *Stan ta perspektyvy rozvytku bukhhalterskoho obliku v Ukraini* [State and prospects of development of accounting in Ukraine]. Kyiv: Interpres LTD, 2009.

Zhuk, V. M. *Kontseptsia rozvytku bukhhalterskoho obliku v ahrronomu sektori ekonomiky* [The concept of accounting in the agricultural sector]. Kyiv: NNTs IAE, 2009.

Назва підприємства

Затверджую

«__» _____ 20__ р.

Керівник підприємства

підпис

**Акт на сортування яєць на яйцескладі
№ __ від «__» _____ 20__ р.***

Комісією у складі начальника цеху інкубації _____, зоотехніка _____, сортувальника _____ було здійснено розсортування продукції, у результаті чого було одержано:

Кількість	Вид яєць						нестандартні											
	племінні			дієтичні		столові			нестандартні									
	усього	еліта	1-й клас	2-й клас	небонітовані	інкубаційні	усього	у тому числі	усього	малі	насічка	биті для меланжу						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	

Начальник цеху інкубації _____

(підпис)

Зоотехнік _____

(підпис)

Сорт увальник _____

(підпис)

Оператор _____

(підпис)

* – авторська розробка.

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (ініціали, прізвище)

_____ (ініціали, прізвище)

Рис. 3. Акт сортування яєць на яйцескладі

ЕКОНОМІКА

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК

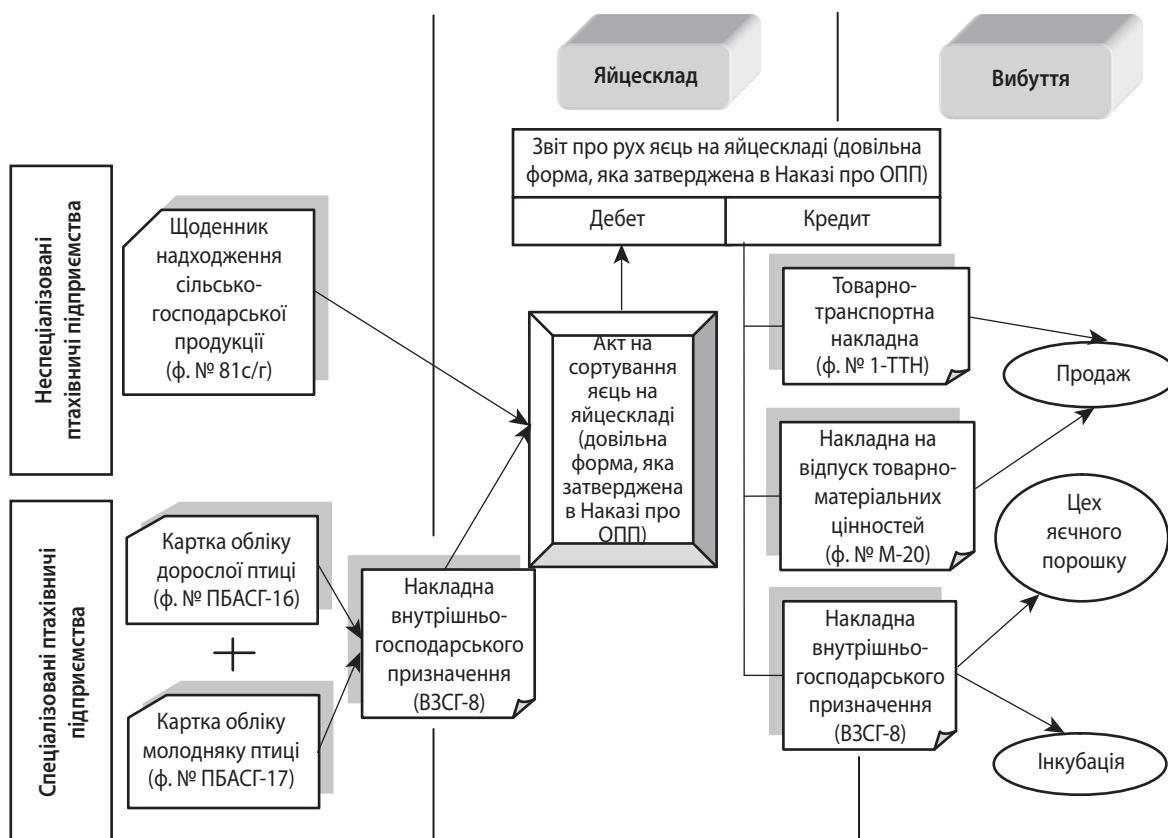

Рис. 5. Система документального руху продукції на птахівничих підприємствах яєчного напрямку